

УДК 130.31

Галушка Н.М.¹

Арсентьева Г.О.²

¹ студ. гр. ГФ-310 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. н., доц. каф. філософії, НУ «Запорізька політехніка»

ВЧЕННЯ МО-ЦЗИ ПРО ЗАГАЛЬНУ ЛЮБОВ

Моїзм – це філософське вчення, яке проповідувало загальну любов як невід’ємну умову подолання суперечностей між людьми. Ядром моїстського вчення було зібрання й дотримання десяти основних доктрин, відповідних назв 10 доктрин основного тексту «Мо-цзи». Вони були розділені на такі п’ять пар, як :

1. *Сприяння гідним і висунення умілих.* Метою існування держави є встановлення твердого порядку шляхом приведення суспільства до єдиної

моралі – моралі загальної любові з такими її проявами, як старанність і альтруїзм (при зайвих силах допомоги іншим, при надмірному багатстві прагнення розділити його з іншими, при вченості прагнення вчити інших). Призначення здійснюються за компетенцією та моральним заслугам, не враховуючи соціальний статус і знатність кандидатів на посаду. Держава управляється централізованим бюрократичним апаратом на чолі з добродішним монархом і ієрархією, *призначаючи їм гідних чиновників*.

2. *Рівна до всіх любов і засудження нападів*. Основою соціального порядку є «жень» - гуманність, в рамках якої люди повинні піклуватися один про одного і про всіх інших людей, сім'ях і громадах; проте родинні та дружні відносини засновані на прагненні до вигоди і користі. Також, найбільшим порушенням принципу взаємної гуманності є війна. Мо-цзи був проти загарбницьких воїн, оскільки вона суперечить інтересам нації, породжує пандемії, голод, збиває ритм життя і розвиток суспільства.

3. *Загальна любов не виключала застосовувати силу* для захисту бідних людей і країн, я вважаю, що тим самим вони суперечили своєму головному принципу і були учасниками різних битв, пояснюючи тим, що вони захищали малозабезпечену державу від анексії. Мета держави - принести максимальну користь, максимальному більшості населення людей. Цьому суперечить військова агресія, крадіжки, грабежі та вбивства: вони несуть шкоду людям в ім'я егоїстичного благополуччя і не приносять користі для Неба, духів і суспільства в цілому.

4. *Воля Неба і духоведення*. Небо наділене мудрістю і почуттям моралі, тому і у Піднебесній треба співвідносити об'єктивні стандарти добродішної і моральної поведінки людей із загальною любов'ю. Небо винагороджує тих, хто підкоряється його волі і карає тих, хто її ігнорує; це ще один стимул для людей бути одночасно і гуманними, і праведними. Люди самі повинні домагатися кращого життя. Для цього необхідно працювати в поті чола і не прагнути розкоші, необхідно добре виконувати свою справу, тоді їжі та одягу буде вдосталь.

5. *Засудження музики та фаталізму*. Гуманна людина засуджує музику і інші ознаки розкоші правителів і високопоставлених чиновників, оскільки вони поглинають ресурси, які можна направити на використання до простих людей. Фаталізм суперечить жень (гуманності), оскільки заважає прагненню до суспільного багатства, розмноженню народу і громадському порядку, - а це ті три блага, які гуманна людина бажає для суспільства.

Мо-Цзи виходив з того, що людина стурбована тільки тим, щоб отримати задоволення і уникнути страждань, від цього місця тривоги і страху. Мо-Цзи сказав: «Яку живлять загальну або окрему (індивідуальну) любов люди Піднебесної які ненавидять людей? Відповідь: неодмінно індивідуальну любов. Таким чином, прихильники окремої любові в

результаті породжують велике зло в Піднебесній. Тому слід відкинути окрему любов...». Тобто, розділити любов; корисливу вигоду замінити всезагальною любов'ю і взаємною вигодою – це і є гуманна людина, щоб служити на благо Китаю і знищити зло в ньому.

Однак, у моїстів духів, ворогів і розбійників любити не можна, або любити окремою любов'ю. Моїсти також звужують межі граничного застосування «любові до кожного». Хоча любов повинна бути до всіх і кожного, і однакова, моїсти критикували конфуціанську ідею допомоги розбитим і відступаючим ворогам та противників школи. Моїсти обґрунтовували це так: «розбійник - людина, але любити розбійника - не означає любити людину; не любити розбійника не значить-не любити людину; вбити розбійника - не означає вбити людину ». З духами так само: « дух людини - не людина, дух старшого брата - старший брат».

На мою думку, 10 доктрин Мо-цзи суперечить один одній, в одній доктрині вони проти війни й вбивств, в іншій на захист пригнічених можна застосовувати силу до ворогів, не тільки держави, але й філософської школи. Я вважаю, якщо є доктрина про всезагальну любов, то вона повинна мати любов до кожної людини, не розділяти населення на «гідних» та «негідних», інакше - це не всезагальна, а індивідуальна любов.